

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

Oslo, 02.12.2019
Vår ref. 19/1888-12
665.3/ELBA
Deres ref. 19/2840-1

Høring - Alderspensjon til tidligere mottakere av uføretrygd

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til ovennevnte sak som er mottatt på høring.

LO mener det vil være prinsipielt feil å avvikle skjermingstillegget i alderspensjon til tidligere mottakere av uføretrygd. Selv om innføringen av levealdersjustering av alderspensjon ble begrunnet med at vi lever lenger enn tidligere, ble det også argumentert med at arbeidstakerne kunne velge å stå lenger i jobb for å kompensere for levealdersjusteringen og på den måten oppnå samme nivå på alderspensjon som tidligere generasjoner. Denne muligheten har ikke uføre.

Uføretrygdede befinner seg i all hovedsak i yrker med lave inntekter, og andelen uføre er større i grupper med lav utdanning enn i grupper med høyere utdanning. Mange uføre har hatt yrker med fysisk eller psykisk belastende arbeid, eller arbeidet i helkontinuerlig turnus med mye nattarbeid. Det er også flere kvinner enn menn som blir uføre. Uføre har hatt redusert inntekt i lengre tid før de går over til alderspensjon, slik at deres livsinntekt vil kunne være betydelig lavere enn en person som står i arbeid til de tar ut alderspensjon. Alt dette må vektlegges når pensjonsnivået ved 67 år skal fastsettes.

Ingen *velger* uførhet. Departementets forslag synes derimot å bygge på en antakelse om at dersom det er for gunstig å få uføretrygd sammenlignet med for eksempel å ta ut alderspensjon fra 62 år, så vil det gi et økt press på uføreordningen. Det er ingenting i departementets egne tall som underbygger dette. Snarere har andelen uføre blant de eldste falt betydelig de siste ti årene, også etter at skjermingstillegget til uføres alderspensjon ble innført.

Før man blir ufør, ligger det ofte flere år med helsemessige plager, utredninger og utprøvinger for å se om man er i stand til å arbeide. Dersom departementet er av den oppfatning at enkelte har blitt uføre på uriktig grunnlag, bes departementet heller ta tak i den problematikken enn å straffe alle uføre.

I sin begrunnelse for å fjerne skjermingstillegget for uføre, velger departementet å legge særlig vekt på pensjoneringsmønsteret til ansatte i privat sektor uten AFP for å dokumentere at arbeidstakerne ikke har valgt å arbeide lengre for å kompensere for levealdersjusteringen. Disse arbeidstakerne fikk imidlertid med innføringen av fleksibelt uttak for første gang *mulighet* til å ta ut pensjonen allerede fra 62 år. Det er naturlig at noen i denne gruppen ville velge denne fleksibiliteten, og det er ikke overraskende at median avgangsalder derfor går noe ned. I privat sektor med AFP har avgangsalderen økt betydelig i samme periode, selv om denne gruppen har hatt et kompensasjonstillegg som skjermer de første årskullene for levealdersjusteringen.

Landsorganisasjonen i Norge

Torggata 12, N-0181 Oslo E-post: lo@lo.no www.lo.no Telefon: +47 23 06 10 00 Organisasjonsnummer: 971 074 337
Kontonr.: 9001 07 00182 Faktura på e-post: 971074337@autoinvoice.no Elektronisk faktura (EHF): 9908:971074337

De årskullene som hittil har gått av med pensjon har hatt hoveddelen av sin pensjonsopptjening i den gamle folketrygden, samtidig som det har vært en gradvis innfasing av levealdersjusteringen. Effekten av pensjonsreformen vil være sterkere for de årskullene som skal gå av med pensjon i årene som kommer. Det virker derfor dobbelt urimelig å fjerne skjermingstillegget samtidig som behovet for det bare blir større.

Med vennlig hilsen
LO Norge

Kristin Sæther
(sign.)

Roger Bjørnstad
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.